

GLASNIK

Naročnina znaša:

celoletna . . . . K 4.—
pololetna . . . . „ 2.—
četrtletna . . . . „ 1.—
Posamezna števil. „ 0.10

Izhaja vsak petek.

Uredništvo:

Kopitarjeva ulica števil. 6.

AVSTRIJSKE KRŠČANSKE TOBAČNE DELAVSKE ZVEZE.

Št. 19.

V Ljubljani, dne 9. maja 1913.

Leto VI.

Skupščina Jugoslovanske Strokovne Zveze.

Ljubljana, 4. maja 1913.

Danes zboruje III. glavna skupščina Jugoslovanske Strokovne Zveze. Malone vse skupine in plačilnice so na skupščini zastopane. Za udeležence skupščine se je čitala sv. maša v kapelici Alojzijevejšča. Skupščinarjem je maševal zapisnikar J. S. Z. Frančišek Kerhne. Med sv. mašo so umetniško dovršeno peli pod vodstvom pevovodje Svetka pevci »Ljubljanec«.

Po sv. maši se podajo udeleženci skupščine v »Ljudski Dom«.

Načelnik deželni odbornik dr. Zajec otvori skupščino, konstatuje, da je tudi za izpremembo pravil sklepčna, pozdravi delegate, imenom pa še državna poslanca dr. Korošca, dr. Benkoviča in zastopnika slovenskega Korotana dr. Saubaha. Načelnik prečita nato sledeči pismi:

NAŠI DEŽELNI ODBORNIKI POZDRAVLJAJO SKUPŠČINARJE.

Rad bi se udeležil osebno Vašega zborovanja, a sem zadržan po otvoritvi cerkniškega vodovoda.

Zato tem potom želim slavni Jugoslovanski Strokovni Zvezi, da naj pogumno in vztrajno zbira delavske čete pod praporom krščanskih načel v boju za socialno pravičnost, za osvobodjenje, prosveto in blagostanje delavskih slojev.

Bog blagoslovi Vaše bratsko delo!

Dr. E. Lampe l. r.,
deželni odbornik.

Ker sem od deželnega odbora določen, da se udeležim današnjega »Gasilskega sestanka« na Šmarni gori, mi žal ni mogoče prisostvovati Vašemu občnemu zboru. Želim, da vam prihodnje poslovno leto prinese uspehov, ki vam čimprej omogočijo doseči vaš plemeniti cilj. Naj slovenski svet čuti, da je J. S. Z. glavna boriteljica za one pravice delavstva, ki jim jih odreka sedanji družbeni red! Naprej do zmagane socialne pravičnosti! — Z odličnim spoštovanjem

Dr. Pegan l. r.,
deželni odbornik.

Nato prečita sledeči došli brzojavki:

Maribor, 5. maja. Mož delaven in pošten, bodi vsak Sloven! Bratje, bodite pozdravljeni! — Z e b o t.

Celje, 5. maja. Zadržan. Pozdravljam skupščinarje. — Dr. V e b l e.

NAČELSTVENO POROČILO.

Načelnik dr. Zajec poda nato načelstveno poročilo, ki slove:

Lansko leto se v gospodarskem oziru nikakor ne more imenovati srečno za avstrijsko delavstvo in tudi ne za delavstvo na slovanskem jugu. Fabrikantje se vedno bolj združujejo v svoje kartele; ti karteli imajo na eni strani namen, da odirajo kupujoče občinstvo, na drugi strani pa znižavajo število delavstva in kolikor le morejo delavcem plače znižavajo.

To je tudi naša organizacija občutila. Tekstilni kartel je znižal v slovenskih predilnicah število delavstva, opustil predilnico v St. Pavlu in so se zato morale samoobsebi umevno izplačevati brezposelne podpore našim prizadetim članom in članicam, na drugi strani so se pa tudi med našim delavstvom poznale posledice osvobodilne vojske iz krščanskega balkanskega orožja proti mohamedanskemu polumeseču.

Glede na vedno večjo moč karteliranih fabrikantov je neobhodno potrebno, da se tudi delavstvo na našem slovanskem jugu krepko oklene J. S. Z. in se v njej za izboljšanje svojih sedanjih in bodočih razmer bori.

Le mogočna delavska moč more jugoslovanskemu in kršč. - soc. delavstvu priboriti boljšo bodočnost.

Splošno delavsko stanje res ni ugodno, zato pa moramo napeti vse sile in vse moči, da pomnožimo čete žuljave roke, žuljave pesti v naši Jugoslovanski Strokovni Zvezi.

Zato smo jo ustanovili in mirovali ne bomo prej, dokler svojega zastavljenega si smotra ne dosežemo.

Od zadnjega našega glav. občnega zbora J. S. Z. direktno ni bila v nobenem delavskem boju zainteresirana, pač pa je načelstvo J. S. Z. ob splošni večmesečni stavki pri D. M. v Polju zvesto stalo na strani našega papirnega delavstva.

Prav ta stavka nas uči, kakšni da so plačilni boji v dobi karteliranih tvornic in kako nujno potrebno je, da se delavstvo strokovno organizira.

In skušnje, ki smo jih ob izpremenjenih gospodarskih razmerah in mi napravili, so imele tudi vse druge avstrijske strokovne organizacije. Medtem, ko je v ostalih evropskih državah položaj industrije dober, je pri nas predvsem po krivdi kartelov za delavstvo neugoden.

Bojimo se še slabših časov, ker nam, kakor znano, grozi Srbija z gospodarskim bojkotom. Ravno sedanji slabši časi morajo delavstvo napotiti, da bo skupaj držalo in da vse, kar med delavstvom krščansko, slovensko in hrvatsko čuti, se zbralo v okrilje J. S. Z. Z napredovanjem J. S. Z. v organizatoričnem zmislu smo splošno lahko zadovoljni.

Dne 27. m. m., ko je bilo to poročilo sestavljeno, je bilo v J. S. Z. 4048 članov in članic vpisanih.

Močno zanimanje in gibanje za J. S. Z. se je pričelo osobito v zeleni Štajerski.

Skupine in plačilnice pri J. S. Z. so sledeče:

- Na Kranjskem:
1. Borovnica.
  2. Litija.
  3. Kamnik.
  4. Javornik.
  5. Ljubljana, splošna skupina.
  6. Katol. tisk. društvo.
  7. Toenies.
  8. Predilnica (Ljubljana).
  9. Tovarna za lep.
  10. Vevče.
  11. Selo—Moste.
  12. Tržič.
  13. Smartno pri Kranju.
  14. Sava.
  15. Predoslje.
  16. Rokod. dom (Ljubljana).
  17. Trgovski nastavljenici.
  18. Križe.
  19. Vrhnika.
  20. Vič.
  21. Sv. Tomaž.
  22. Šturje.
  23. Pazniki prisilne delavnice.
  24. Stražišče.
  25. Elza—Moste.
  26. Gorje.
  27. Trgovske sotrudnice.
  28. Tobačna tovarna.
  29. Bizovik, perice.
  30. Mlinarji, Kranj.
  31. Loški potok.
  32. Selce.
  33. Sorica.
  34. Št. Vid nad Ljubljano.
  35. V zvezi sta strokovno društvo delavstva Kranjske industrijske družbe Jesenice in strokovno društvo.
  36. Gozdnih delavcev v Vojski.
- Na Kranjskem je torej v J. S. Z. združenih 36 organizacij.

Na Štajerskem:

1. Trbovlje.
2. Kapfenberg.
3. Šoštanj.

4. Maribor.
5. Ruše.
6. Št. Pavel pri Preboldu.
7. Gornji grad.
8. Gradec.
9. Celje.
10. Krčevina.
11. Št. Ilj.
12. Št. Lovrenc.
13. Skale.
- Skupaj torej 13 organizacij.

Na Primorskem so sledeče:

1. Trst (najmočnejša).
2. Gorica.
3. Škedenj.
4. Vrtojba.
5. Miren.
6. Hudajužna.

Skupaj torej šest organizacij.

Na Koroškem obstoja skupina Celovec.

Iz poročila glavnega blagajnika je razvidno, koliko podpor se je v J. S. Z. lani izplačalo.

Načelstvo bi želelo, da naj skupine in plačilnice nikdar ne prezro, da je naša organizacija predvsem in v prvi vrsti strokovna organizacija in šele v drugi vrsti podporna organizacija; na strokovni strani, na pouk, na raziskavanje del. razmer, na umevanje delavske postavodaje, na statistične poizvedbe naj naše plačilnice in skupine od zdaj naprej polagajo večjo važnost kot so jo dozdaj.

Načelstvo je nudilo članom priliko, da si lahko za mal denar nabavi »Našo Moč«. Brezplačno pa lista članom ne more preskrbeti, ker tega finančni načrt J. S. Z. ne dopušča.

Mi moramo v sedanjih časih zbirati velike rezerve za mogoče delavske boje.

Shodi so bili sledeči: na Kranjskem:

1912:

7. januarja Sava.
21. jan. Javornik.
21. jan. Sava.
2. febr. Kamna Gorica.
11. febr. Vrhnika.
11. febr. Sorica.
3. marca Smartno pri Kranju.
25. febr. Tržič.
3. marca. Toenies.
24. marca Križe pri Kranju.
25. marca Predilnica.
29. aprila Tobačna tovarnica.
5. maja Selce.
19. maja Sava.
15. junija pazniki prisilne delavnice.

16. junija Toenies.
6. junija Gorje.
24. julija Vevče.
11. avgusta Javornik.
4. avgusta Toenies.
4. avgusta Radovljica.
1. avgusta Vrhnika.
1. sept. Sava.
1. sept. Javornik.
14. avgusta Javornik.
21. avgusta Litija.
1. septembra Javornik.
25. avgusta Sava.
25. avgusta Javornik.
1. sept. Selce.
1. sept. Gorje.
22. sept. Kamnik.
29. sept. Križe.
30. sept. predilnica.
24. sept. Selo Moste.
5. oktobra pazniki prisilne delavnice.
27. oktobra pazniki prisilne delavnice.
3. novembra D. M. v Polju.
3. novembra Št. Lenart pri D. M. v Polju.
3. novembra Sava—Jesenice.
15. novembra Vevče.
8. decembra Toenies.

1913:

10. jan. Tržič.
2. febr. Sava—Jesenice.
19. jan. Selo Moste.
2. februarja Vič—Glince.
25. jan. pazniki prisilne delavnice.
2. febr. Kranj.
2. februarja Jesenice.
10. febr. Vevče.
10. febr. Kat. tisk. društvo.
13. febr. D. M. v Polju.
23. febr. Šmartin pri Kranju.
23. febr. Vevče.
23. fer. Gorje.
9. marca Križe.
13. marca. D. M. v Polju.
28. marca D. M. v Polju.
30. marca. Rok. dom.
6. aprila Gorje.
6. aprila Toenies.
6. aprila trg. sotrudnice.
13. aprila Toenies.
- Skupaj 63 shodov.
- Shodi na Štajerskem:
6. jan. Ruše.
14. jan. Šoštanj.
11. febr. Celje.
11. febr. Trbovlje.
10. marca Šoštanj.
24. marca Gornjigrad.
5. maja Ruše.
14. julija Trbovlje.
28. julija Skale.
6. oktobra Št. Pavel pri Preboldu.
20. oktobra Št. Pavel pri Preboldu.
24. novembra Trbovlje.
26. decembra Šoštanj.

1913:

5. jan. Ruše.
4. jan. Gradec.
19. jan. Kapfenberg.
2. febr. Vitanje.
16. febr. Maribor.
16. febr. Št. Tomaž.
2. marca Maribor.
16. marca Celje.
24. marca Št. Martin pri Velenju.
30. marca Celje.
13. aprila Velenje.
6. aprila Vitanje.
8. maja Ruše.
- Štajerska je imela 32 shodov.
- Shodi na Goriškem:
15. jan. Gorica.
4. febr. Št. Tomaž pri Ajdovščini.
4. febr. Šturje.
3. marca Trst.
15. decembra Trst.

1913.

26. jan. Gorica.
2. febr. Trst.
4. avgusta Šturje.
9. sept. Šturje.
- Na Goriškem je bilo shodov in občnih zborov 9.

Ta pregled kaže, da se organizacije ne drže pravil, ki predpisujejo vsaj štiri shode na leto. Prosim, da naj se strogo povsod gleda na to, da se bodo vsaj vsako četrtletje v vsaki skupini in plačilnici shodi prirejali.

Pisarna je lansko leto rešila 2200 dopisov. Letos pa znaša število vlog že 1061.

Načelstvo je imelo v pretečenem letu 1912 sledeče seje:

12. julija in rešila 10 sklepov.
23. julija in rešila 12 sklepov.
26. sept. in rešila 8 sklepov.
7. novembra in rešila 8 sklepov.
29. novembra in rešila 15 sklepov.
10. decembra in rešila 5 sklepov.
8. jan. 1913 in rešila 8 sklepov.
14. jan. 1913 in rešila 12 sklepov.
22. jan. 1913, rešila 17 sklepov.
4. febr. 1913, rešila 17 sklepov.
19. febr. 1913, rešila 20 sklepov.
25. februarja 1913, rešila 8 sklepov.
12. marca 1913, rešila 3 sklepe.
2. marca 1913, rešila 40 sklepov.

9. marca 1913, rešila 9 sklepov.
16. marca 1913, rešila 25. sklepov.
23. marca 1913, rešila 6 sklepov.
Skupaj torej 18 sej.

Sejno poročilo kaže, da se načelstvo čisto nič ne drži § 11. društvenih pravil, ki določa, da imej vsaj 4krat na leto seje.

Pokrajinska poročila.

Poročilo o štajerski organizaciji je podal dr. Korošec. V preteklem letu je prirastlo 9 skupin in 1 plačilnica, tako da je sedaj na Štajerskem 16 organizacij z okroglo 500 člani. Sedeži organizacij so: Trbovlje, Škale, Šoštanj, Velenje, Celje, St. Pavel pri Preboldu, Gornjigrad, Mozirje, Ruše pri Mariboru, Maribor, Krčevina-Lajtersberg, Kamnica, Ceršak ob Muri in Vitanje. V nemškem delu Štajerske imamo dve strokovni organizaciji jugoslovanskih delavcev: v Gradcu in Kapfenbergu. Obe ste precej močni in lepo napredujeta.

Poročevalec predlaga tudi novo obliko za organizacijo viničarjev, kojoj bo še načelstvo tehnično preštudiralo in potem storilo definitivne sklepe. V kratkem se osnuje na Slovenskem Štajerju osem novih skupin. Tla so že pripravljena.

O organizaciji na Koroškem je referiral dr. Schaubach. Korošci imajo tri skupine: Celovec, Prevalje, Možice; zraven obstojajo tudi delavska društva za Celovec, Podlublje in Prevalje.

O stanju J. S. Z. na Kranjskem in primorskem sta poročala dr. Zajec in Moškerc.

Računsko poročilo

podaj glavni blagajnik J. S. Z. ravnatelj Remec. Poročilo se odobri. Efekt kaže tozadevna razpredelnica, ki jo v bodoči »Naši Moči« objavimo.

»NAŠA MOČ.«

(Poročal dr. Jakob Mohorič.)

Slavni zbor! Izkušeni organizatorji pravijo, da so shodi kakor kresovi za organizacije. Po vsakem shodu oživi cela organizacija. Nov ogenj pride vanjo. Člani nekaj časa agitirajo pridnejše, izpolnjujejo vestnejše društvene dolžnosti in korajžno nastopajo proti nasprotnikom.

Danes ob našem lepem občnem zboru sem si mislil, kako dobro in koristno bi bilo za J. S. Z., če bi se mogli zbirati tako vsak teden ali vsakih 14 dni. Ne samo delegatje, ampak vsi člani. Dosti bi si imeli povedati. Povedali bi drug drugemu dragocene izkušnje in njih nauke, potožili bi svoje težave in navdušili bi se za novo delo. Koliko bolj bi potem napredovala J. S. Z. Toda to ni mogoče, ker je predrago in delavec, ki ima že tako premalo časa za dom in družino, težko pusti dom in odide v Ljubljano. Eno pot pa imamo, dragi, po kateri lahko pridemo skupaj vsak teden, ne da bi nam bilo treba zapuščati dom in družino in tako poceni, da si lahko privoščimo vsak, tudi najrevnejši, najslabše plačani delavec. Ta pot je naše strokovno glasilo, naš list — »Naša Moč«.

V strokovnem glasilu ima vsak besedo. Pregovor pravi: Izkušeni več ve kot učeni. V našem listu naj nam povedo dobre nauke iz svojih izkušenj naši agitatorji in odborniki in zaupniki naših skupin in plačilnic. Prvi iz svojega agitatoričnega, drugi iz upravnega, vodstvenega dela. Tudi o uspehih naj se poročajo o zvezinih in posameznikov. Uspehi navdušujejo za delo. In zatirani naj se oglašajo in potožijo krivice. Našli bodo vojsko tovarišev, ki jih bo umela in čutila z njimi, našli bodo pa tudi široko javnost, ki bo obsojala krivico. Pritoževati se pri gospodarju delo dajalcu je težko in nevarno, zato delavci in uslužbenci dostikrat potrpe vse krivice, ker si ne vedo in ne upajo pomagati. Povedal bom en zgled: V Ljubljani je splošno znano, da si ne upajo zahtevati trgovski sodrujnik pravice, ki jim jih daje sodrujniški zakon, vsak se boji, da ga ne bi šef spodil iz službe, če bi kaj takega zahteval. In sodrujnik se štejejo za več kot drugi delavci. V tem oziru se je tisk izborni izkazal. Pritožbe pri gospodarjih dostikrat niso imele nobenega ali pa celo ravno nasproten uspeh; delavci, ki so se prišli pritožiti, so izgubili službo ali pa jih je gospodar še bolj šikaniral, ko so se pritožili javno, naštevati krivice v listih, se je začel gospodar bati in sramovati pred janostjo.

Zato pravijo modri možje, da je tisk vmesila, moč, ki je skoro gotovo ne bi premagala nobena sila. Ali ne bi bilo nespametno, če bi delavstvo v svojem hudem boju za svoje pravice pozabilo na to silo, tako mogočno in obenem tako poceni? Na vsak način!

Načelstvo J. S. Z. se je tega zavedalo in je storilo svojo dolžnost. Sklenilo je, da vsakemu članu plača za »Našo Moč« po dva vinarja za številko, če

se naroči, tako da mora sam doplačati samo še tri vinarje. Dalje načelstvo ni upalo in ni moglo. Naš poslovni red sicer določa o točki X.: Vsak član Strokovne zveze dobi »Zvezino« glasilo, ki ga določi načelstvo, toda pri blagajniškem poročilu ste čuli, da je prihranjeni denar J. S. Z. vaš denar, ki ga boste v nadaljnjem boju še zelo potrebni. Kdo ve, kaj prinese prihodnost? Načelstvo se zaveda svoje odgovornosti in si ni upalo določiti obveznosti našega glasila, ker si ne upa načenjati našega prihranjenega kapitala. Vi lahko greste dalje po poti, ki jo je nastopilo načelstvo. Ne bom predlagal, naj se sklene, da mora biti vsak član J. S. Z. naročen na »Našo Moč«, izpeljete pa lahko to breg sklepa. Vsak naj sam zase sklene, da bo vedno naročen na »Našo Moč«, povsod pridobival za njo naročnikov in jo tudi vedno zvesto čital, pa bomo brez vsakega sklepa in brez komedij prišli do tega, da bo imel vsak član J. S. Z. svoje strokovno glasilo.

Načelstvo J. S. Z. je storilo za »Našo Moč« še več. Naprosili smo lepo številko sotrudnikov. Tako je bilo mogoče, da je postala »Naša Moč« prava zakladnica vsega, kar mora delavec znati. V njej prihajajo po vrsti vsi socialni in delavski zakoni, zdravniški sveti in nauki, pregled o delavskem gibanju po svetu itd. Vodi nas načelo, da mora biti v »Naši Moči« vse, kar delavca zanima, in kar mora vedeti in znati.

Enega pa načelstvo samo ne more izvršiti. Zanimivih novic iz posameznih krajev ne more v Ljubljani nihče pisati. Ravno te so za vsak list najboljša privlačna sila. In koliko se zgodi povsod zanimivega in važnega, kar bi vse delavce po naši domovini zanimalo, pa ga ni prijatelja, ki bi jih uredništvu poročal. Nekateri mislijo, da naj se poročajo samo žalostne stvari, samo o krivicah, ki se jim gode. To je napačno, tudi vesele novice naj se poročajo. Delavec bo tudi kaj veselega rad kdaj slišal in kaj zabavnega. Kdo se bo vedno kisló držal? Načelstvo bo določilo nagrade po 10 in 20 K za najboljše in najstanovitnejše poročevalce »Naše Moči«. Prijatelji na delo!

Ob koncu imam še eno prošnjo. Naj se pri nobenem shodu in sestanku ne pozabi na »Našo Moč«! Gospodje predavatelji vedo, da jim ravno naš list gre najbolj na roko, privabi jim ljudi na shod, naj mu izkažejo hvaležnost in naj vselej malo poagitirajo zanj.

Slednjič stavim še predlog, naj se da načelstvu pooblastilo, če bi se tekom časa do drugega občnega zbora izkazalo, da bi bilo mogoče vpeljati obvezno strokovno glasilo, da lahko po svoji previdnosti v tem oziru vse ukrene.

Če se bodo želje, ki sem jih izrazil, izpolnile, če bo vsak po svojih močeh delal za naš list, potem bo v naši vojski za delavske pravice naš list »Naša Moč« ne samo po imenu, ampak v resnici — naša moč.

Pri razpravi, ki sledi, se glede zvezinega lista »Naša Moč« sklene, da bo dva vinarja od naročnine prevzela centrala, tako da imajo organizirani naročniki plačevati le 3 vinarje. Načelstvo se pooblasti, da sklene, ako se mu bo zdelo za umestno, za leto 1914 obvezno naročbo. Za odbornike skupin se bo ta obveznost že letos izpeljala.

IZPREMINJEVANJE PRAVIL.

Poroča načelnik J. S. Z. dr. Ivan Zajec.

Po temeljiti razpravi se sklene, da se pravila tako-le izpremeni:

§ 3. naj se pristavi priredbe veselje in gledaliških predstav.

§ 22. namesto besedi (druga vrsta, četrta in peta beseda) enkrat vsako se dostavita besedi: vsako drugo.

Dostavi naj se § 22. tole besedilo.

Vsako leto do konca aprila mora načelstvo objaviti v listu, ki ga sama določa, letno poročilo o poslovanju društva v minolom letu. To poročilo obsega zlasti računski zaključek in denarno poslovanje društva.

§ 9., tretji odstavek odpade oziroma se črta.

§ 6., drugi odstavek, tretja vrsta, četrta beseda slovi: nima.

§ 28. Sedanje besedilo tega § naj se črta in naj se v bodoče takole glasi:

Skupino upravlja odbor, ki se voli vsako leto in ima predsednika, njegovega namestnika, zapisnikarja, blagajnika ter tri odbornike ne glede na spol. Za vsako skupino se volita dva nadzornika.

Če je članov nad 30, je izvoliti za vsakih deset članov po enega zaupnika.

Zaupniki imajo pravico skupno z odborom se sestajati vsaj četrtletno, se posvetovati o zadevah skupine in staviti odboru nasvete.

§ 30. Prvi odstavek tega § naj se črta in uveljavi mesto njega tole besedilo:

Skupine imajo vsaj četrtletno svoje shode.

Na glavnem letnem shodu, ki se vrši po novem letu vsaj do konca meseca februarja, se poda računski zaključek, poročilo o delovanju skupine ter se voli novi odbor, zastopnik za glavni občni zbor in nadzornika.

Načelstvu se mora vsak shod naznaniti vsaj deset dni prej. Drugi odstavek § 30. ostane neizpremenjen. (§ 12.)

§ 12. Zadnjih pet besedi tega § se črtajo, namesto teh se ustavi:

Definitivno nastavlja uradnike obč. zbor.

§ 39. se črta in se vsled te korekture sedanji § 40 izpremeni v 39., 41. v 40., 42. v 41. in 43. v 42.

V sedanjem § 40 (bodoči 40) se ustavlja v predzadnji vrsti za besedo sodnika besede: ki pa morajo biti člani J. S. Z.

Pripomnimo, da bodo izpremembe šele veljavne, ko jih vlada odobri.

ZBOROVANJE STROKOVNIH ODSEKOV.

Popoldne od 2. do 3. ure sta zborovala rudarski in tekstilni odsek. Obe odseki se je naznanilo, da je načelstvo izdelalo sledeči

poslovnik strokovnih odsekov.

§ 1.

Ime in značaj.

Strokovni odsek J. S. Z. je posvetovalen organ J. S. Z. v zastopanju strokovnih interesov, njegov delokrog se razteza povsod, kjer bivajo člani J. S. Z. dotične stroke.

§ 2.

Sedež.

Sedež ima v onem kraju, ki ga določi vsako zadnje sejo pred letnim rednim občnim zborom načelstvo J. S. Z. za prihodnje leto.

§ 3.

Naloge strokovnega odseka.

Strokovni odsek podaja načelstvu nasvete in predloge, kako naj

1. poskrbi za strokovno izobrazbo,
2. preiskuje razmere delavstva dotične stroke,
3. podaja peticije na urade in zakonodavne zbornice,
4. posreduje pri delodajalcih za izboljšanje delavskih razmer.

§ 4.

Organi strokovnega odseka.

Organi strokovnega odseka so:

1. predsedstvo,
2. pododseki.

§ 5.

Predsedstvo

se toji:

- a) iz zastopnika načelstva J. S. Z.,
- b) iz odbornikov one skupine J. S. Z., kateri poveri načelstvo J. S. Z. vodstvo strokovnega odseka. Predsednika in namestnika imenuje načelstvo J. S. Z., zapisnikarja si izbere predsedstvo samo.

§ 6.

Pododseki.

sestojajo iz odbornikov dotične stroke v posameznih skupinah J. S. Z. Izmed njih določa načelstvo enega, da vodi seje pododsekove, stoji v stiku z vodstvom strokovnega odseka in da zastopa skupino na skupnih zborovanjih celotnega odseka.

§ 7.

Načelstvo J. S. Z. lahko pokliče po svoji prevdarnosti v predsedstvo in pododseke tudi druge člane.

§ 8.

Predsedstvo

izvršuje naloge strokovnega odseka, označene v § 3.

V ta namen

1. sklicuje seje strokovnega odseka samega.

2. ima redno enkrat na mesec predsedstvo sejo, izredno po potrebi,

3. je stalno v stiku z zastopnikom načelstva in mu redno poroča o vsem delovanju odseka.

§ 9.

Zastopnik

načelstva J. S. Z.

1. posreduje med načelstvom J. S. Z. in strokovnim odsekom,

2. nadzira delovanje odsekove in poroča načelstvu J. S. Z.

3. udeležuje se po možnosti rednih sej odsekovega predsedstva in odseka samega,

4. sprejema vloge odsekove in jih predlaga načelstvu J. S. Z. v rešitev,

5. vodi zadevni del glasila J. S. Z.

§ 10.

Pododseki

so pomožni organi strokovnega odseka, se redno posvetujejo o strokovnih zadevah, prireajo v ta namen pogovore itd. ter pošiljajo predsedstvu nasvete, želje in na zahtevo informacije.

§ 11.

Stroške krije zadevna skupina J. S. Z., stroške zastopnika načelstva pa centrala.

ZBOROVANJE TEKSTILNEGA ODSEKA.

Zborovanje vodi podnačelnik V. Zabužec. Tajnica odseka Uršula Kremžar izvaja:

Vsled sklepa načelstva J. S. Z. se je 23. julija 1911 ustanovil tekstilni odsek.

Ob ustanovitvi se je izvolil poseben odbor, ki je imel seje 31. julija 1911, 21. novembra 1911, 23. junija 1912, 30. junija 1912, 13. avgusta 1912. Položaj tekstilnega delavstva je žalibog še vedno zelo slab. Vsled kartela združeni fabrikantje, pa naj bodo že judje ali ne, neusmiljeno in krvočno predilniško delavstvo izrabljajo. Trgajo jim plače, odpuščajo jih z dela, zapirajo tvornice, pa znižujejo število strojev. Nujno potrebno je, da se s postavo odpilijo rogov kartelnih ljudskih in delavskih izkoriščevalcev. V sedanji draginji zaslužijo najboljše delavke na 14 dni po 25 kron.

Nujno potrebno je, da se predilniško delavstvo na našem lepem jugu okleni le J. S. Z., ker le v močni organizaciji tekstilnega delavstva je mogoča boljša bodočnost.

V sejah, ki smo jih imeli, smo razpravljali o agitaciji, o postopanju nasproti tvornicam, sestavili smo tudi več spomenic.

Vložili smo in priredili pod okriljem J. S. Z. shode glede na kartelno postavo in izvedli tudi leta 1912 poizvedbe po razmerah tekstilnega delavstva. Želim v sedanjih hudih časih, naj tekstilno delavstvo ne izgubi poguma, marveč zbiraj se pod okriljem J. S. Z., da si pribori boljšo bodočnost.

Sklene se, da vodi odsek skupina Ljubljana, centrala zastopa Vinko Zabužec.

RUDARSKI STROKOVNI ODSEK

je imel prvo ustanovno zborovanje. Navzoči so bili člani J. S. Z., rudarji iz Idrije, Škal in Trbovelj ter v to določeni zastopnik načelstva J. S. Z. dr. M. Božič. Odsek je obravnaval o poslovniku in o načrtu za bodoče delo. Sklenilo se je predlagati načelstvu J. S. Z., naj poveri vodstvo strokovnega odseka skupini Trbovlje, kjer bo 25. t. m. prva seja. V razpravo je nato prišlo vprašanje socialnega zavarovanja. Zavarovanje po bratovskih skladnicah je skrajno nezadostno. Jeseni leta 1912 je sicer obljubila vlada, da bo iz predloge za socialno zavarovanje izločila določila, tičejo se rudarjev, in jih provizorno uveljavila, a tega ni izvršila. Zato je odsek sklenil resolucijo, naj stori vse primerne korake, da se pospeši rešitev socialnega zavarovanja, zlasti naj vpliva na vlado, da v smislu svoje obljube v socialno-političnem odseku kar najhitreje poda državnemu zboru predloge glede reforme bratovskih skladnic.

OKROŽNA PREDSTOJNIŠTVA.

Na zborovanju okrožnih predstojništev so si organizacije J. S. Z. izvolile sledeča okrožna predstojništva.

Štajersko-koroško okrožje.

Predsednik: Žebot Franc, urednik, Maribor. Predsednikov namestnik Zupančič Jakob; Josip Stelzar in Ivan Šupan. Za Koroško se še en odbornik imenuje. Delokrog štajersko-koroškemu okrožju je določena cela Štajerska in Koroška. Vodi je ustanovno zborovanje koroškega okrožja načelnik J. S. Z. deželni odbornik dr. Ivan Zajec, zbora sta se tudi štajerska državna poslanca dr. Korošec in dr. Benkovič udeležila.

Primorsko okrožje.

Centralo zastopa dr. J. Mohorič. Za sedež primorskega okrožja se določa Trst. Predsednik okrožja je: Ant. Cokkaplan, Sv. Anton Novi, Trst; podpredsednik: Josip Ferjančič; tajnica: Rapotec; odborniki: dr. Ivo Češnik, Gorica. Okrožju je pridruženo celo Primorko.

Ljubljansko okrožje.

Zborovanje vodi Moškerc. Okrožno predstojništvo se je sledeče sestavilo: Predsednik: dr. Mirko Božič; podpredsednik: Jernej Ravnikar; zapisnikar: Ljudevit Klun; dr. Jakob Mohorič, Franja Mejač. Okrožju je pridruženo mesto Ljubljana z okolico, okrajno glavarstvo Kamnik

in Dolenjska. Sedež okrožja je Ljubljana.

Gorenjsko okrožje.

Zborovanje vodi prof. Vinko Marinko. Okrožni odbor se tako-le sestavi: Predsednik: prof. Marinko Vinko, Kranj; podpredsednik: Miha Stare; zapisnikar: Anton Lamovšek; Avželj Anton in Franc Perko, odbor-nika. Gorenjskemu okrožju sta pride-ljeni okrajni glavarstvi Kranj in Ra-dovljica.

Okrožja prično takoj delovati. Na-čelstvo je za okrožna predstojništva iz-delalo poseben poslovnik, ki se natisne in ga dobe vsi Zvezini funkcionarji. Za prireditve shodov naj se pa že zdaj skupine in okrožna predstojništva ob-račajo. Podrobna navodila centrala razpošlje kmalu svojim organizacijam.

OPRAVILNI RED ZA SKUPINE IN PLAČILNICE.

(Poroča podnačelnik V. Zabukovec.) Podnačelnik Vinko Zabukovec po-roča o opravljenem redu za skupine in plačilnice Jugoslovanske Strokovne Zveze v Ljubljani. Temeljito sestavlje-nemu poročilo so zborovalci pazno sle-dili. Debate so se udeležili dr. Zajec, dr. Korošec, Ravnikar, Moškerc. Ker se ta opravljeni red po sklepu občnega zbo-ra natisne in ga dobe vsi funkcionarji J. S. Z., vsebine ne objavimo.

Sklene se zahvala Zadrugi zvezi in Družbi sv. Rafaela za posebno naklonjenost, ki sta jo J. S. Z. izkazovali.

Ker je dnevni red s tem izčrpan, se občni zbor zaključil s klici: Na svidenje čez dve leti!

× × ×
Poživiti delovanje okrožij, poglobiti notranje delo in izobrazbo članov in članic bodi zadača bodočemu delu J. S. Z.!

Narodno-gospodarski tečaj na Dunaju.

Katoliška ljudska zveza na Dunaju razpošilja pravkar program za letošnji narodno-gospodarski tečaj, ki se bo vršil od 14. julija do 9. avgusta na Du-naju. Na tečaju bodo obravnavali: Prvi teden: Temeljna načela narodnega go-spodarstva. — Drugi teden: Moderna industrija. — Delavsko vprašanje. — Socializem in socialna demokracija. — Strokovne delavske organizacije. — Tretji teden: Delavci in podjetniki. —

Delavsko varstvo in zavarovanje. — Verske delavske organizacije. — Avstrijska obrtna politika. — Mali obrt in njegova organizacija. — Vprašanje uradnikov in uslužbencev. — Četrty teden: Agrarna politika v okviru skupnega narodnega gospodarstva. — Moderna država in njene dolžnosti. — Država. — Finančno in davčno vprašanje. — Smeri carinske in trgovinske poli-tike. — Krščanska socialna preosnova. — Udeležba na tečaju je brezplačna. Organizacije, ki bi morebiti odposlale na tečaj kakega udeleženca, naj to naznanijo pod naslovom: Centralstelle des katholischen Volksbundes, Wien, I., Prediger-gasse 5, II. Če se to želi, pre-skrbi udeležencem centrala tudi cene-na stanovanja (približno 30 K ca štiri tedne). Naše uredništvo je pripravlje-no posredovati, a le v slučaju, če tista organizacija, ki odpošlje kakega ude-leženca na tečaj, se tudi obveže, da bo skrbela za to, da bo udeleženec lahko na Dunaju izhajal. Izsolanih moči v delavski organizaciji pri nas res manj-ka, zato naj take delavske organizacije, ki imajo denar, za izobrazbo kaj store. Nikakor pa ne gre, da bi šel kdo na te-čaj kar na slepo srečo, pa bi potem na Dunaju napravljaj dolgove. Tak naj rajši doma ostane.

Socialno zavarovanje.

Nobeno delavsko vprašanje v da-našnjem času ni tako važno, kakor sta-rostno in onemoglostno zavarovanje delavcev. Osobito sedaj, ko se organi-zirajo kapitalisti in kot taki čimdalje bolj pritiskajo na delavstvo. Starejši delavec ni več varen, da ga nekega dne brez usmiljenja vržejo na cesto, — ker ni več sposoben za delo. Kapitalizem ne pozna človeka, temveč le dobiček. Za-radi tega je pa zavarovanje za starost in onemoglost delavcev čim nujneje potrebno. Toda naši zakonodajci se to vprašanje ne zdi nujno in tudi vlada gleda mirno, kako ginevajo izrabljeni delavci pod pritiskom grozne bede.

Cela leta se valja socialnozavaro-valna predloga v odseku, napravile so se na nji razne operacije, ki so jih za-htevali poslanci, toda v kljub temu ne gre naprej. Socialnozavarovalni odsek je sicer v permanenti, toda nihče ga ne skliče k seji, kakor da bi bilo vse vklje-to. Tudi socialni demokratje molče kot grob, morda jih grize zavest, da so bili oni tisti, ki so prvotno to zavarovanje

z vso silo zavlačevali v največje vese-lje kapitalistov. Toda če molče socialni demokratje, pa mi ne smemo molčati. Dolžnost naša je, od merodajnih čini-teljev zahtevati rešitve tega vprašanja. Naj ne bode nobenega delavskega sho-da, na katerem bi se ne zahtevalo vdej-stitve splošnega starostnega in one-moglostnega zavarovanja. Pogled na trpeče tovariše, ki brez vsake stalne preskrbnine preživotarijo in prebera-čijo stara leta, je prežalosten, da bi mo-gli ostati brezbrizni.

Med brati in sestrami.

Sava. Dne 11. maja t. l. priredi Stro-kovno društvo na Savi v Delavskem domu društven shod. Začetek ob pol 4. uri popoldan. Predavala bosta č. g. poslanec Piber ter župnik Skubic o splošni organizaciji. Vabimo vse delav-stvo, tudi ženske, da se shoda udeleže. — Odbor.

Izdajatelj: Fran Ullreich, Dunaj. — Odgovorni urednik Miha Moškerc. — Tisk „Katoliške tiskarne“.

Tovarne za asbestškrilj „ZENIT“

družba z om. zav. Mor. Žumberk
dobavljajo najboljši in najcenejši

krovski material

Zastopnik: ZAJEC & HORN, Ljubljana, Dunajska cesta 73

A. ŽIBERT, Ljubljana
Prešernova ulica
priporoča svojo
**veliko zalogo čevljev do-
mačega izdelka**

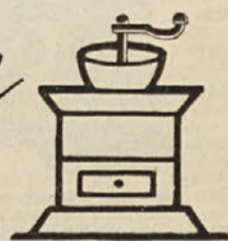
Solidno izdelane
dežnike in solnčnike
priporoča
po najnižjih cenah
L. Mikusch, Ljubljana,
Mestni trg št. 15.

Bogata zaloga ženskih ročnih del in zraven spadajočih potrebščin.
F. Meršol LJUBLJANA
Mestni trg 18.
Trgovina z modnim in drobnim blagom.
Velika izber vezenin, čipk, rokavio, nogavio, otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov, žepnih roboev, ovratnikov, zavrtnic, volne, bombaža, sukanca itd.
Predtiskanje in vezenje monogramov in vsakovrstnih drugih risb.

Pozor, slovenska delavska društva!
Kupujte svoje potrebščine pri znani in priporočljivi domači manufakturni trgovini
Janko Češnik
(Pri Češniku) Ljubljana
Lingarjeva ulica - Stritarjeva ulica
v kateri dobite vedno v veliki izbiri najnovejše blago za ženska in moška oblačila.
Postrežba poštena in zanesljiva.

Pravi: Franck's kavnim mlinčkom najbolji pridatek za kavo!

sl ba y 2806, 1:111 A

Tovarniška znamka.

— 76 —

premostitev, ne da bi bila pri tem navezana na razloge prve instance. Zato je tudi opravičena prošnja za premostitev odbiti, če smatra, da ni potrebe prebivalstva, čeprav se morda obrtna oblast prve stopnje na to okolnost ni ozirala. (Upr. sod., 18. febr. 1911, št. 1721).

Ako obrtno oblastvo odkloni prošnjo za premostitev gostilničarskega obrta, ima prosivec pravico do priziva, toda zopet z omejitvijo (kakor pri § 18.), da se prosivec ne more pritožiti na tretjo obrtno instanco, ako sta prva in druga instanca odločili v enakem zmislu. Proti dvema enako se glasečima ukrepoma se more pritožiti samo občina, in sicer tudi tedaj, ako je občina sama lastnica dotične koncesije; pravica do priziva pristoji tudi dotični zadrugi. Toda priziv občine, oziroma zadruga nima odločilne moči, kakor v slučajih, ko gre za podelitev nove koncesije (§ 18.).

§ 20 a.

Za samo začasno izvrševanje gostilničarskega in krčmarskega obrta zunaj odobrenih stalnih obratov ali ob posameznih posebnih prilikah (na ljudskih slavnostih, veseljih v dobrodelne namene, razstavah, staviščih, sejnih, vojaških vajah, koncentracijah vojaških čet, manevrih itd.) zadostuje, da tisti, ki izvršujejo kak tak obrt v isti ali kakih sosednjih občini, dobe od obrtnega oblastva dovolilo (licenco), katero se izda od primera do primera, potem, ko je presodilo, ali je potreba, da se nameravani obrt izvršuje; v tem dovolilu je natančno označiti dotično priliko, kraj, kjer se bo obrt izvrševal in koliko časa velja dovolilo.

Podjetja, ki imajo zgolj namen, prenočevati in z živim pre-skrbovati popotnike kakega prevoznega podjetja (popotnike v med-krovu, oziroma v tretjem ali tistem ladijskem razredu, ki bo uka-zoma proglašen za enakoveljaven) v zbiralni postaji ali v vkrcava-lišču, se urede s posebnim zakonom v varstvo izseljencev.

Predpisi § 20 a so nanovo privzeti v obrtni red in imajo namen, odpraviti nekatere težave, ki so izvirale iz starega zakona, po katerem je bilo treba gostilničarski obrt izvrševati izključno le v dolo-čenih prostorih. Dalje se je hotelo s tem nakloniti nekatere ugod-nosti gostilničarjem iste občine, oziroma gostilničarjem sosednjih občin. S to zakonito določbo pa ni zamenjati predpisov o tako-zvanem »točenju pod vejo«, o katerem smo govorili pri razglasnem patentu V a.

— 73 —

Ugovor, češ, da odločbi obrtne oblasti prve in druge stopnje, s katerima se je odbila prošnja za koncesijo, zato nista enaki, ker sta bili različno utemeljeni, ni dopusten; ali sta odločbi enaki ali ne, je merodajen le smisel, ne pa pridodajani razlogi. (Upr. sod. 31. janu-erja 1912, št. 1151.)

§ 19.

Ena in ista oseba sme v enem in istem kraju (selišču) za toče-nje in na drobno prodajanje žganih opojnih pijač (§ 16 a) zadobiti, v zakup vzeti ali kot namestnik prevzeti samo eno, za izvrševanje ostalih v § 16. naštetih gostilničarskih in krčmarskih obrtov dve koncesiji največ.

Gostilničarski in krčmarski obrt mora praviloma imetnik kon-cesije sam osebno vršiti.

Da bi se ta obrt vršil po namestniku ali v zakup dal, to naj obrtno oblastvo odobri samo iz tehtnih razlogov.

Ako se taki obrti obratujejo po namestniku ali zakupniku, ne da bi se bilo poprej zadobilo odobrenje obrtnega oblastva, za to se kaznuje imetnik obrta kakor tudi namestnik ali zakupnik po dolo-čilih osmega poglavja obrtnega reda, ki govori o prestopkih in kaznih.

Ta paragraf govori v prvem odstavku o omejitvi koncesije isti osebi samo z ozirom na isti kraj. O različnih krajih ni nikake ome-jitve, in gostilničar, ki ima že v določenem kraju koncesijo za svoj obrt, more prositi in doseči še druge gostilničarske koncesije za druge kraje. V slučaju, da ima gostilničar več koncesij, mora po-vsod nastaviti primerne namestnika, oziroma dati gostilnico v zakup, razen ondi, kjer izvršuje obrt sam. Navadno se pa ne podel-juje več gostilničarskih koncesij isti osebi, ker zahteva odstavek 2. § 19., da naj lastnik praviloma sam osebno izvršuje svoj obrt, odsta-vek 3. pa, da sme obrtno oblastvo samo iz važnih razlogov dobiti, da se gostilničarski obrt vrši po namestniku ali da se da v zakup.

Imetelj gostilničarskega obrta mora, če hoče nasloviti na-mestnika ali gostilnico dati v zakup, dobiti za to dovoljenje obrt-nega oblastva. Ako tega ne bi storil, kaznujeta se lastnik sam in na-mestnik, oziroma zakupnik po določbah §§ 131 — 133 o. r. Istotako je kaznivo, ako je imetelj koncesije sicer prosil za dovoljenje, da bi smel nastaviti namestnika ali dati gostilnico v zakup, vendar za-čne namestnik (oziroma zakupnik) že pred dobljenim dovoljenjem izvrševati gostilničarski obrt.

Dati v najem posamezne pravice gostilničarskega obrta ni do-

Gričar & Mejač
Ljubljana, Prešernova ulica 9
priporočata svojo največjo zalogo
izgotovljenih oblek za gospode,
dečke in otroke.
Novosti v konfekciji za dame.

Lekarna „Pri kroni“ Mr. Ph. A. Bohinc
Ljubljana, Rimska cesta šte. 24.
Priporočajo se sledeča zdravila:
Balzam proti želodčnim bolečinam, steklenica 20 v.
Kapljice za želodec, izvrstno, krepljivo in slast do
jedi pospešujoče sredstvo, steklenica 40 v.
Kapljice zoper želodčni krč, steklenica 50 v.
Posipalni prašek, proti oginjanju otrok in proti po-
tenju nog, steklenica 50 v.
Ribje olje, steklenica 1 krono in 2 kroni.
Salicilni kolodij, za odstranitev kvižih oces in trde
kože, steklenica 70 v.
Sladilni za otroke, škatala 60 v.
Tinktura za želodec, o'vjalno in želodec krepljivo
sredstvo, steklenica 20 v.
Trpotčev sok, izvrstni pripomoček proti kašlju, ste-
klenica 1 krono.
Železnato vino, steklenica 2 kroni 60 v in 4 krono 80 v.

IVAN JAX in SIN v Ljubljani,
Dunajska cesta 17

priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih

voznih koles in
šivalnih strojev

= za rodbino in obrt. =

Sladni čaj-zajtrk!

Kri! 50% prihranka in okusen zajtrk, južina! dose-
žejo oni, ki namesto kave, čaja, kakao, sladne kave, pijejo
sladni čaj. Ako se ga uporablja pri dojenčkih namesto
moke za otroke, so otroške bolezni manj nevarne. — Je za po-
lovico cenejši. Dr. pl. Trnkóczyjev sladni čaj ima ime Sladin in
je vedno bolj priljubljen. Povsod 1/4 kg zavoj 60 vin.
Moč! Tudi pri trgovcih. Po pošti pošlje najmanj 5 zavojev
lekarnar Trnkóczy v Ljubljani. Ta lekarnar je svojih osem
otrok zredil s sladnim čajem. Glavne zaloge na Dunaju: le-
karna Trnkóczy: Schönbrunnerstrasse šte. 109,
Zdravje! Josefstädterstrasse šte. 25, Radetzkyplatz šte. 4.
V Gradcu: Sackstrasse šte. 4.

Priporočljiv zlasti za one, ki se čutijo bolne, slabe.
Za resničnost tega naznanila jamči 5 tukaj navedenih tvrdk
Trnkóczyjevih, istotako ugodne sodbe zaupanja vrednih oseb.

Zdravniško priporočeno zdravilno sredstvo:

BIOGLOBIN

Kri tvoreča pijača izvrstnega okusa.
Odlično krepljivo sredstvo za mlade in stare.
V steklenicah po K 350 in K 2— v vsaki
lekarni. — Glavna zaloga za Kranjsko:

Mr. R. Sušnik

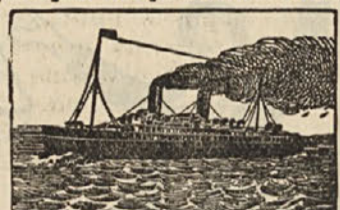
lekarna „Pri zlatem jellenu“
Ljubljana, Marijin trg.

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
varnosti potovati naj se obrnejo
na **Simona Kmetelka**
Ljubljana, Koroševska ulica 20.
Kakovostna Pojasnila daje se brezplačno.

Edina in najkrajša linija v Ameriko!

Samo 5 dni!
iz Hawre v
New-York

francoska prek-
morska družba.

Veljavne vozne liste (Sifkarte) za francosko linijo iz
Havre v New-York in listke za povratek iz Amerike
v staro domovino, po najnižji ceni

in brezplačna po-
jasnila daje samo **ED. ŠMARDA**
potovalna pisarna v Ljubljani, Dunajska cesta št. 18
v hiši „Kmetške posojilnice“

Največja in najstarejša
tovarna lončenih peči in
raznih lončenih izdelkov
Avđust Dreise, Ljubljana

— Mnogokrat odlikovana. —

Priporoča se slavnemu
občinstvu in prečastiti du-
hovščini v naročila na
**štedilna ognjišča
in peči**

preproste in najfinejše, iz-
vršene v poljubnih moder-
nih barvah in vzorcih naj-
bolj strokovnjaški, solidno
in trpežno po najnižjih cen-
nah. Župniščem, samosta-
nom in šolam dovoljujem
znamen popust. Ilustrirani
ceniki so na razpolago.

FR. P. ZAJEC, Ljubljana
Stari trg št. 9.
Izprašani optik.
Zalagatelj c. in kr. armade, c. in kr. vojne
mornarice, c. kr. domobrancev itd.
Največji optični zavod.

Prvi specialista za
očala in
ščipalnice,
narejene
strogo
natan-
čno po
naročilu
in zdravni-
ških pred-
pisih. —
Nadalje
priporo-
čam svo-
jo veliko
izbiro
strokov-
njaško pravilno izdelanih toploterov, zrako-
merov, daljnogledov vseh vrst, kakor Zeiss, Busch,
Goerz itd. Vsa popravila izvršujem v svoji lastni
po najnovejšem sistemu z električnim obratom urejeni delav-
nici in je ogled iste mojimi cenji. odjemalcem vsak čas dovoljen.
Bogata zaloga najboljših ur, zlatine in srebrnine. Zahtevajte cenik.

pusno, marveč le ves obrt kot tak. (Upr. sod. 21. novembra 1907,
št. 9526.)

Zakupnik kake gostilničarske koncesije ne sme nastaviti na-
mestnika (poslovodjo). Kajti s tem, da se je zakupniku dalo dovolje-
nje izvrševati gostilničarski obrt, se mu ni obenem priznala samo-
stojna in neodvisna obrtna pravica, ampak je s tem le izraženo, da
je on osebno kvalificiran za ta obrt. Zakupnik ostane še naprej od-
visen od obrtnega lastnika. Dasi torej velja zakupnik v splošnem
prometu kot samostojen podjetnik, vendar ne izvršuje nikake samo-
stojne obrtne pravice in zato ne spada v vrsto onih obrtnikov, ki bi
mogli po § 55. obrtnega reda svoj obrt izvrševati po namestniku (po-
slovodji) ali ga dati v najem. (Razpis trg. min. deželni vladi kranjski
z dne 4. novembra 1908, št. 9666.)

§ 20.

Za to, da se v § 16., lit. c, d, e naštetih gostilničarski in krčmar-
ski obrti, kakor tudi kavarne premestijo v druge prostore v istem
kraju, ni sicer potreba nove koncesije, vendar pa je treba dobiti do-
voljenje obrtnega oblastva, ki naj se pri tem ozira na to, je-li so
prostor, v katerih se hoče obrt izvrševati, za to primerni, na cesto,
ulico ali trg, kjer se nahajajo dotični prostori in na možnost policijskega
nadzorovanja ter na potrebo prebivalstva.

Preden komu dovoli premestiti gostilničarski ali krčmarski
obrt, naj obrtno oblastvo zasliši občino tistega kraja, kjer bo stojali-
šče obrta, in če se nahaja tamkaj cesarsko policijsko oblastvo, naj
se zasliši tudi to oblastvo. Vrhu tega je, preden se podeli to dovolje-
je, preden se podeli to dovoljenje, obvestiti zadrugo, ki je za gostil-
ničarski in krčmarski obrt krajno pristojna, da se je vložila prošnja,
in jo pozvati, da naj izda svoje morebitno mnenje najkasneje tekom
14 dni.

Ako navzlic ugovoru občine obrtno oblastvo dovoli premestiti
gostilničarski in krčmarski obrt v druge prostore, tedaj gre občini —
ako dovoljenja ni dalo obrtno oblastvo občine, s svojim ustavom —
tekom 14 dni po obvestitvi priziv na višje oblastvo.

Tekom istega roka gre priziv tudi zadrugi, ako je pravočasno
oddala svoje mnenje in se je podelilo dovolilo proti njenemu pred-
logu.

Proti dvema, enako se glasečima odlokoma ni dovoljen na-
daljni priziv.

Za premestitev gostilničarskega obrta ali kavarne v druge
prostore v istem kraju je treba torej oblastvenega dovoljenja, ne

nove koncesije. — Za premestitev obrta v drug kraj, čeprav sta oba
kraja v isti občini — namreč oni kraj, kjer se obrt nahaja in oni, v
katerega se namerava obrt premestiti — pa se zahteva nova konce-
sija. (Ukaz min. za notranje stvari, 1885, št. 10.687.)

Kaj je razumeti pod besedo kraj, to v obrtnem redu ni poveda-
no. Zato je treba to besedo umeti v takem smislu, kakor jo rabijo
drugi politični zakoni, zlasti zakon o ljudskem štetju iz leta 1868.
Izraz kraj je razumeti skupino hiš, ki stoji krajevno — bodisi v ožji
bodisi v daljši zvezi — in je ta skupina priznana od države kot topo-
grafična enota. Hiše morajo biti opremljene s tekočimi številkami
in se iz te okolnosti najbolj vidi, da je dotična skupina hiš od države
priznana. (Upr. sod. 26. novembra 1907, št. 9486.)

Obrtna oblast ima ob preložitvi gostilničarskega obrta dolžnost,
ob dovolitvi upoštevati tri okolnosti: a) pripravnost prostorov; b)
razmere dotične ceste, ulice ali trga, kjer se bo izvrševal gostilni-
čarski obrt; c) možnost policijskega nadzorovanja. Na vse te tri
zahteve se je ozirati posebej. Pod izrazom »pripravnost prostorov«
je torej razumeti le notranjo kakovost dotičnega prostora, dočim
je treba drugi dve okolnosti samostojno presojati. (Upr. sod. dne
10. junija 1908, št. 5743.)

Gostilničar, ki je dejansko izvrševal svoj obrt v drugem pro-
storu kakor v tistem, ki je bil spočetka odobren in je to storil brez
vednosti oblastva, kljub temu ni izvrševal svojega obrta v smislu
§ 132., črka a, brez koncesije, ampak se je le pregrešil proti zakonu
v toliko, ker ni izposloval v zmislu § 20. obrtnega reda poprej do-
voljenje oblastva za prenos obrta. Dejansko je torej dotičnik izvrševal
svojo obrtno pravico, čeprav na protipostaven način. Tako proti-
postavno izvrševanje gostilničarske koncesije pa se ne more sma-
trati kot »ustanovitve obratovanja« v zmislu § 57. obrtnega reda in
bi bilo torej zakonito neutemeljeno, iz tega razloga odvzeti konce-
sija. (Upr. sod. 10. marca 1909, št. 589.)

V obrtnem redu je izrečno predpisano, da mora obrtno oblastvo,
predno odobri premestitev gostilničarskega obrta v kak drug pro-
stor, vselej upoštevati potrebo prebivalstva. To storiti je obrtna
oblast ne samo opravičena, ampak tudi obvezana, in sicer tudi tedaj,
ako bi šlo samo za premestitev takega gostilničarskega obrta, ki
se je poprej izvrševal v sosednji hiši. (Upr. sod., dne 7. decembra 1910,
št. 12.716.)

Politična oblast ima kot druga instanca v obrtnih zadevah v
slučaju priziva glede premestitve gostilničarskega obrta odločevati
sama, torej samostojno preiskati, če so dani pogoji za odobrenje za